

Til lovforslag nr. L 125. Betænkning afgivet af skatte- og afgiftsudvalget den 11. maj 1984

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af ligningsloven

(Fradragstidspunkt for renteudgifter m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til ministeren for skatter og afgifter, som denne har besvaret skriftligt og i samråd. Nogle af ministerens besvarelser er optrykt som bilag til betænkningen.

Udvalget har modtaget skriftlige henvendelser fra:

Den Danske Bankforening og
Foreningen af Statsautoriserede Revisorer.

Der er af ministeren for skatter og afgifter, af nogle flertal og af et mindretal stillet nedenstående ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *mindretal* (socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med samtlige stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (det konservative folkepartis, venstres, centrum-demokraternes og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af ministeren for skatter og afgifter under nr. 1 og 5 og de af flertallet under nr. 6, 7 og 9 stillede ændringsforslag.

Et *tredje mindretal* (det radikale venstres medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af ministeren for skatter og afgifter under nr. 1 og 5 og de af flertallet under nr. 3, 6, 7, 8 og 9 stillede ændringsforslag.

Et *fjerde mindretal* (fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Ændringsforslag

Af *ministeren for skatter og afgifter*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Ove Jensen (FP)):

Til titlen

1) Lovforslagets undertitel ændres til:

»(Fradragstidspunkt for renteudgifter m.v. og tidspunkt for beskatning af visse renteindtægter)«

Til § 1

Af et *mindretal* (Bakholt (S), Jytte Hilden (S), Egon Jensen (S), Lykketoft (S), Stavvad (S), Tastesen (S), Rahbæk Møller (SF) og Thoft (SF)):

2) Før den foreslåede ændring, der bliver nr. 2, indsættes som *nr. 1*:

»1. I § 4 indsættes efter stk. 2 som nyt *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Banker og sparekasser og selskaber omfattet af lov om visse kreditinstitutter skal ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst medregne urealiserede kursgevinster og -tab på offentlige obligationer og private pantebreve og fordringer beregnet i forhold til disses handelsværdi ved regnskabsårets udløb. Tilsvarende gælder for investeringsforeninger, der er skattepligtige efter reglerne i selskabsskattelovens § 1, nr. 5 a.«

Af et flertal (Bakholt (S), Jytte Hilden (S), Egon Jensen (S), Lykkeitoft (S), Stavad (S), Tastesen (S), Rahbæk Møller (SF), Thoft (SF) og Bernhard Baunsgaard (RV)):

3) I den foreslåede § 5 indsættes efter stk. 3 som nyt *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Selskaber omfattet af lov om visse selskabers aflæggelse af årsregnskab m.v., banker, sparekasser, selskaber omfattet af lov om visse kreditinstitutter samt investeringsforeninger, der er skattepligtige efter reglerne i selskabsskattelovens § 1, nr. 5 a, fordeler renteudgifter og renteindtægter på den i stk. 5 nævnte måde. Tilsvarende gælder personer, der er hovedaktionærer eller hovedanparts-havere i selskaber som nævnt i 1. pkt., og som har mellemregning med disse.«

Stk. 4–7 bliver herefter stk. 5–8.

Af mindretallet under nr. 2:

4) I den foreslåede § 5 A udgår 2. *pkt.*, og i stedet indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Nedskrivning efter stk. 1 kan kun ske, hvis det pågældende rentetilgodehavende ikke er betalt inden for 6 måneder fra forfaldsdagen og den manglende betaling er udtryk for skyldnerens misligholdelse. Nedskrivning efter stk. 1 kan dog ske, selv om renten ikke er betalt inden for 6 måneder fra forfaldsdagen, hvis et tidligere rentetilgodehavende vedrørende samme gældsforhold ikke er betalt inden for 6 måneder fra forfaldsdagen.«

Af ministeren for skatter og afgifter, tiltrådt af flertallet under nr. 1:

5) Efter den foreslåede § 5 A indsættes som ny paragraf:

»§ 5 B. Hvis skattepligten efter kildeskattelovens § 1 ophører af anden grund end ved død, medregnes renteindtægter, der forfalder efter det tidspunkt, hvor skattepligten er ophørt, ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst og formue for den periode, renteindtægterne vedrører.«

Til § 2

Af et flertal (udvalget med undtagelse af Ove Jensen (FP)), tiltrådt af ministeren for skatter og afgifter:

6) *Stk. 1* affattes således:

»*Stk. 1.* Ligningslovens § 5, stk. 1–3 og 5, som affattet ved denne lov, finder anvendelse på fradrag for renteudgifter m.v., som vedrører gæld, der stiftes eller forlænges efter den 14. marts 1984, eller gæld, hvor de oprindeligt aftalte vilkår ændres efter denne dato.«

7) Efter stk. 1 indsættes som nyt *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Ligningslovens § 5, stk. 6, som affattet ved denne lov, har virkning for renteudgifter m.v., der forfalder dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende eller senere.«

Af flertallet under nr. 3:

8) Efter stk. 1 indsættes som nyt *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Ligningslovens § 5, stk. 4, som affattet ved denne lov, har virkning for indkomståret 1985 og senere indkomstår.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 4 og 5.

Af flertallet under nr. 6:

9) Efter stk. 3, som bliver stk. 5, indsættes som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* Ligningslovens § 5 B, som affattet ved denne lov, har virkning, når skattepligten ophører dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende eller senere.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Ændringen er redaktionel.

Til nr. 2

Ændringsforslaget er identisk med indholdet af forslag til lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten (ligningsloven). (Bankers og sparekassers opgørelse af kursavancer og renteperiodisering m.v.) (L 140), som blev førstebehandlet den 26. april 1984.

Forslaget går ud på, at pengeinstitutter m.fl. i den skattepligtige indkomst skal medtage kursgevinster og -tab på offentlige obligationer og private pantebreve.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslag nr. L 140.

Det skønnes, at ændringsforslaget i 1986 vil indbringe et provenu på godt 1 mia kr.

I efterfølgende år vil provenuet fuldt ud afhænge af kursudviklingen, men ved uændret kursniveau vil skattebetalingen blive fremskyndet med kursstigningen som følge af den kortere restløbetid på obligationer og pantebreve.

Til nr. 3

Ændringsforslaget pålægger banker, sparekasser og selskaber omfattet af lov om visse kreditinstitutter, investeringsforeninger og selskaber, der er omfattet af årsregnskabsloven, at periodisere renteindtægter og renteudgifter.

Der findes ingen saglige begrundelser for at afvise en obligatorisk periodisering af renteudgifter for selskaber, som i forvejen er omfattet af årsregnskabsloven.

Disse selskaber skal i forvejen udarbejde et regnskab til aktieselskabsregisteret, som for at »udvise et retvisende billede« af resultatet skal periodisere renteindtægter og renteudgifter. Derfor finder forslagsstillerne det hensigtsmæssigt at benytte periodiseringen af alle renteindtægter og renteudgifter, når denne opgørelse finder sted i henhold til anden lovgivning. Forslagsstillerne finder også, at ændringsforslaget er i tråd med de anvisninger, som skattelovrådet har givet i sine bemærkninger af 9. august 1983.

For at periodiseringen ikke må give anledning til skattetænkning, fastsættes det, at hovedaktionærer og hovedanpartshavere i de selskaber, der periodiseres, omfattes af en pligt til også at periodisere egne renteindtægter og renteudgifter, når der finder mellemregning sted mellem aktionær/anpartshaver og selskab.

Til nr. 4

Ændringsforslaget indebærer, at forudsætningen for, at renteindtægter efter § 5 A kan holdes uden for indkomstopgørelsen, er, at fordringen mindst er overforfalden med 6 måneder ved fristen for rettidig indgivelse af selvangivelsen.

Denne regel fraviges dog, såfremt bare en af de forfaldne rentebetalinger for samme fordring ligger mere end 6 måneder før fristen for rettidig indgivelse af selvangivelsen.

Formålet med forslaget er at gøre det lettere for skattemyndighederne at kontrollere,

at der rent faktisk er tale om misligholdelse. Forslagsstillerne har set det som en nødvendighed at indføre denne frist, da bestemmelsen åbner for en ny assymetri i skattesystemet, som skaber risiko for underhåndsaftaler og misbrug.

Til nr. 5

Ændringsforslaget går ud på at regulere beskatningen af renteindtægter i forbindelse med fraflytning. Efter gældende regler medregnes renteindtægter, der forfalder, efter at den fulde skattepligt er ophørt som følge af fraflytning, som hovedregel ikke ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst her i landet. Dette gælder, selv om en del af renten vedrører en periode, hvor den skattepligtige var fuldt skattepligtig. Efter ændringsforslaget skal den del af renteindtægten, der vedrører den periode, hvor skattepligten bestod, medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst her i landet. Endvidere skal rentetilgodehavendet medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige formue.

Til nr. 6

Efter lovforslaget skal de foreslåede regler om periodisering af renteudgifter m.v. i visse tilfælde gælde for gæld, der stiftes eller forlænges efter den 14. marts 1984. Det vil imidlertid også kunne forekomme, at vilkårene i et gældsforhold, der er stiftet før denne dato, ændres, således at renterne for fremtiden skal forudbetales for en længere periode. Ændringsforslaget går ud på, at også gældsforhold, hvor aftalevilkårene ændres efter ikrafttrædelsesdatoen, skal være omfattet af de foreslåede regler.

Til nr. 7

Ved ændringsforslaget sikres, at § 5, stk. 6, også kommer til at omfatte renter for allerede stiftet gæld, som forfalder efter lovens ikrafttræden.

Det virker helt ulogisk, at der skal bruges to regelsæt i mange år fremover med hensyn til periodisering af renter ved emigration og ophør af fuld skattepligt.

Til nr. 8

Ændringsforslaget betyder, at ændringsforslag nr. 3 får virkning for indkomståret 1985 og senere år. Herved gives frist til en rimelig tilpasning til de nye bestemmelser.

Hagen Hagensen (KF) Collet (KF) Aagaard (KF) Fogh Rasmussen (V)

Skrumsager Skau (V) Bente Juncker (CD) Ove Jensen (FP)

Arne Bjerregaard (KrF) nfm. Bakholt (S) Jytte Hilden (S) Egon Jensen (S)

Lykketoft (S) fmd. Stavad (S) Tastesen (S) Rahbæk Møller (SF) Thoft (SF)

Bernhard Baunsgaard (RV)

Partierne VS og FD havde ikke medlemmer i udvalget.

Nogle af udvalgets spørgsmål til ministeren for skatter og afgifter og dennes svar herpå

Spørgsmål 1:

Det ønskes oplyst, hvor mange banker der ikke anvender lagerprincippet.

Spørgsmål 5:

Hvor mange banker anvender forfaldsprincippet ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst?

Svar:

Spørgsmålene har været forelagt industriministeriet, der har oplyst følgende:

»Banker og sparekasser skal i henhold til bank- og sparekasselovens § 32 i årsregnskabet anvende lagerprincippet ved værdiansættelsen af deres værdipapirbeholdning, ligesom der ifølge tilsynet med banker og sparekassers regnskabsbekendtgørelse skal ske fuld periodisering af samtlige renteindtægter og -udgifter.

For de banker og sparekasser, der benytter et realisationsprincip for kursgevinster eller et forfaldsprincip for renter ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst, indgår urealiserede kursgevinster og ikke-forfaldne renter ikke i den skattepligtige indkomst.

Der hviler derfor en udskudt skat herpå.

Fra og med regnskabsåret 1983 skal den udskudte skat på børsnoterede værdipapirer (obligationer og aktier) og indlåns/udlånsrenter udgiftsføres i årsregnskabet på en særlig post benævnt »udskudt skat af årets indkomst«.

Udskudt skat vedrørende årene før 1983 blev i 1983-regnskabet vist under kapitalbevægelser og passiveret i status.

Det foreligger ikke oplyst, hvilke pengeinstitutter der har aftaler med skattemyndighederne, der indebærer, at den skattepligtige indkomst ikke opgøres efter et realisations- eller et forfaldsprincip. På baggrund af de foreløbige årsregnskaber for 1983 kan det imidlertid oplyses, at 73 pengeinstitutter (51 banker og 22 sparekasser) har afsat udskudt skat af årets indkomst med i alt 831 mill. kr.

(banker 700 mill. kr. og sparekasser 131 mill. kr.). Desuden er der for tidligere år udskudt skat med i alt 319 mill. kr. (banker 287 mill. kr. og sparekasser 32 mill. kr.).

De her nævnte beløb dækker både udskudt skat hidrørende fra urealiserede kursavance og ikke-forfaldne renter.

Tilsynet med banker og sparekasser besidder ikke oplysninger, der muliggør en opsplitning mellem disse to urealiserede indtægstyper.«

Det kan herudover oplyses, at statsskatteinspektariatet ikke har umiddelbart tilgængelige oplysninger om, hvor mange pengeinstitutter der bruger realisationsprincippet, og hvor mange der bruger lagerprincippet. Tilvejebringelse af disse oplysninger forudsætter en henvendelse til samtlige kommunale ligningsmyndigheder, hvor et pengeinstitut har sit hovedsæde. Jeg vil derfor nu anmode statsskattedirektoratet om at foranledige, at disse oplysninger indhentes.

Spørgsmål 2:

Hvor stort vil provenuet være ved overgang fra realisationsprincippet til lagerprincippet? Tilsvarende ønskes provenuet oplyst ved overgang fra forfaldsprincippet til periodiseringsprincippet.

Svar:

Spørgsmålet har været forelagt industriministeriet, der har oplyst følgende:

»Som anført under besvarelsen af spørgsmål 1 og 5 foreligger der ikke oplysninger, der muliggør en opdeling i provenuet ved en overgang fra realisationsprincippet til lagerprincippet og i provenuet ved en overgang fra forfaldsprincippet til periodiseringsprincippet.

Det er ikke muligt at oplyse, hvad provenuet vil blive, hvis de foreslåede ændringer gennemføres, da der i de opgivne beløb for udskudt skat indgår udskudt skat for børsnoterede aktier, hvorimod der ikke er afsat be-

løb til udskudt skat vedrørende urealiserede kursgevinster på pantebreve. Desuden vil provenuet afhænge af renteutviklingen og en række andre forhold, som ikke i dag er kendte.«

Spørgsmål 3:

Hvorledes forventes lovforslaget at ville påvirke ind- og udlånsrenten i berørte pengeinstitutter?

Spørgsmål 4:

Hvorledes forventes lovforslaget at ville påvirke soliditeten i berørte pengeinstitutter?

Svar:

Spørgsmålene har været forelagt industriministeriet, der har oplyst følgende:

»Det er usikkert, hvorvidt og i givet fald med hvor meget lovforslaget vil påvirke ind- og udlånsrenten samt soliditeten i de berørte pengeinstitutter.

Det er sandsynligt, at lovforslaget vil medføre en fremrykket skattebetaling for de omfattede banker og sparekasser. Dette vil bety-

de en likviditetsmæssig belastning for de pågældende pengeinstitutter, hvilket alt andet lige vil resultere i et forringet resultat. Det er ikke muligt at udtale sig om, hvorvidt dette vil påvirke pengeinstitutternes ind- og udlånsrente, idet dette vil afhænge af omfanget af den likviditetsmæssige virkning på det enkelte pengeinstitut og af de berørte pengeinstitutters driftsøkonomiske beslutninger.

Det må dog antages, at påvirkningerne vil være af begrænset størrelse.

Det bemærkes, at opgørelsen af bankers og sparekassers soliditet i henhold til bank- og sparekasselovens § 21, stk. 1, sker på baggrund af de regnskaber, pengeinstitutterne aflægger over for tilsynet med banker og sparekasser i henhold til tilsynets regnskabsbekendtgørelse. Dette indebærer, at egenkapitalen forlods belastes med den udskudte skat, der kræves udgiftsført i henhold til regnskabsbekendtgørelsen. Soliditeten i henhold til lovens egenkapitalkrav vil derfor formentlig ikke blive påvirket umiddelbart, men først i takt med den eventuelt resulterende lavere indtjening.«